

Střípky z minulosti ... „Sedmičkové“ roky za socialismu

Číslo 7, jež zakončuje současný letopočet, se všeobecně považuje za magické, šťastné a označuje plnost. V numerologii je vyjádřeno slovy zkušenost, moudrost a záhadnost. A jaké byly roky zakončené číslem 7 v době budování socialismu? Vypsát všechny události by bylo na dlouho, takže opět nabízím jen pár střípků...

Začneme letopočtem 1957, devátým rokem od převzetí moci komunisty. Krom toho, že zemřel druhý dělnický prezident A. Zápotocký a SSSR vypustil do vesmíru první dvě umělé družice (v jedné z nich seděla nebohá Lajka), v Bojanově proběhly volby do MNV (Místního národního výboru), byla zřízena prodejna textilu, dostavěna autobusová čekárna „na náměstí“, do tříd ve škole byla „zavedena tekoucí voda“, během roku se odpromítalo v kině 96 filmů (vysoká roční návštěvnost: 10 556 diváků) a Sokol byl přejmenován na Československý svaz tělesné výchovy. Ovšem počinem tohoto roku z pohledu kronikářky bylo založení JZD. *„Je to především událost největší, která rozvířila bojanovskou veřejnost, událost, o které se hovořilo a diskutovalo několik let. ... Stalo se tak po velké agitační práci a přesvědčování zemědělců. Bylo založeno jako poslední na okrese Chrudim na ustanovující schůzi dne 14. října t.r.“*

O dekádu později, tj. v roce 1967, byla vydlážděna cesta k bojanovskému hřbitovu. *„Tato cesta byla po dlouhá léta těžko schůdná, plná výmolů a lidí, kteří tu rádi a s láskou pečují o hroby svých drahých zemřelých, často si na ní vyvraceli nohy, když event. nefungoval vodovod na hřbitově a oni museli vodu na zalévání květin na hrobech nosit v konvích z potoka pod Skorotínem. ... Nyní je krásně vydlážděna šedými žulovými kostkami.“*

V témže roce paní Marta Svobodová připomněla i změny v bojanovských domech. *„V roce 1925 vypsál můj otec, bývalý kronikář Josef Tlapák, jména majitelů bojanovských usedlostí. ... Ze starých majitelů čp. 1 – čp. 72 nežije už ani jediný. Jejich domky zdědil buď syn, nebo dcera, jiné byly prodány cizím zájemcům. Původní majitelé by je ani nepoznali. Jen málokterý domek zůstal ve své původní podobě. ... Některé domky zcela zmizely – buď že vyhořely, nebo byly zbořeny. Po mnoho let nebyla dávana k novostavbám povolení pro zamýšlenou či plánovanou stavbu přehrady, pro kterou měl Bojanov zmizet ze světa. Po dlouhé době nejnovější stavby jsou bytovka závodu Technolen, rodinný domek a první rekreační chaty postavené u cesty mezi Bojanovem a mlýnem Padrty, nebo nad ní ve Stráních a nahoře v Jesení.“*

Roku 1977 se konal již druhý ročník setkání seniorů. Pan Jaroslav Janeček o této akci referoval v superlativech. *„Letos tedy už podruhé se sešli dříve narození občané zdejší obce, aby strávili opravdu příjemné odpoledne v kulturním středisku. Zde si zavzpomínali na své často i málo utěšené mládí, které doprovázela nezaměstnanost a porovnávali je s klidným, bezstarostným životem v socialismu.“* Akci pořádaly členky SPOZ (Sboru pro občanské záležitosti).

Při vnitropodnikové požární soutěži závodu Technolen získalo místní družstvo žen 3. místo a družstvo mužů 9. místo. A u čísel ještě zůstaneme... Plán výroby splnil bojanovský Technolen na 100,3 %, počet pracovníků činil 114, z nichž hned deset získalo titul Vzorný pracovník.

„Český svaz požární ochrany v místní části Bojanova – v Hrbokově splnil svůj závazek k 60. výročí VŘSR (Velké říjnové socialistické revoluce) a vybudoval novou požární zbrojnici v hodnotě cca 50 000 Kč. Svaz čítající celkem 14 členů odpracoval na této akci přes 700 hodin zdarma.“

V druhé polovině 80. let, zejména po nástupu nového sovětského vládce M. Gorbačova, došlo k postupnému uvolňování totalitního režimu. *„Není sporu o tom, že dějepisci, až budou psát historii naší doby, přisoudí roku 1987, že byl rokem výrazného přelomu v situaci ve světě. ... Vrcholem událostí mezinárodních vztahů v r. 1987 byla nesporně sovět.-americká schůzka na nejvyšší úrovni a smlouva o likvidaci nebezpečné části jaderných arzenálů, dvou tříd jaderných raket, raket středního a kratšího doletu.“*

Návštěva Gorbačova v Praze byla jistě velká událost, ale běžný život zaměstnal lidi zcela jinými událostmi, např. když úroda zničila krupobití, krávy dojily jen na 98,7% a zahrady napadl hryzec. Místní fotbalisty pro změnu sužovaly problémy s dopravou na jednotlivé zápasy. *„Mnohdy se ani všichni k utkání nemohli v určenou hodinu bez dopravy dostavit, a proto se oddíl ze soutěže odhlásil. Další potíž byla, že oddíl neměl kde trénovat. Dosavadní hřiště bylo z poloviny zabráno závodem Technolen na výstavbu skladové haly a úprava hřiště v příčném směru nebyla během celého roku provedena. Jednota sice sjednala oddílu pronájem hřiště ve Ctětínku u Nasavrk, ale dojíždka za tréninkem bez zajištění dopravy byla velmi náročná.“*

Co se týká počasí ve zmiňovaném roce, v polovině ledna udeřily mrazy – přes den teploměr klesal až k - 16°C, v noci Bojanovsko opanovaly mrazy dosahující hodnoty - 26°C. *„Takovéto počasí potrvalo až do poloviny února. Březen se ohlásil ranní teplotou – 16°C, denní -5°C až +3°C, koncem měsíce +12°C, večer -4°C až +5°C.“* Letní měsíce byly celkem teplé, ale zároveň velmi deštivé. Nestálé počasí převládalo i v následujících měsících, například v říjnu se lidé těšili z téměř letních teplot (až 25°C). Na začátku prosince panovalo mrazivé počasí, kolem Štědrého dne se výrazně oteplilo a na Silvestra bylo hezky a slunečno jako na jaře. Dobový tisk dokonce napsal: *„Přestože pravá zima nezačala, rozmary počasí, zejména rychlé oteplení a časté dešťové srážky, se postaraly o nepravidelné dodávky elektrické energie už od pátku 18. prosince a pokračovaly i v následujících dnech.“* Místní kronikář dodal: *„Tak i naše obec byla svědkem častého vypadlého elektric. proudu během dne a bylo to velmi nepříjemné v předvánočních dnech zvláště našim ženám při pečení vánočního cukroví.“*

V každém zaznamenaném „sedmičkovém“ roce se najde nějaké trápení, smutek nad ztraceným lidským životem či zklamání z marné snahy, která se nesetkala s pochopením, podstatně více však z dobových zápisů dýchá radost z úspěchů nebo dobře vykonané práce, naděje, hrdost okořeněná jemnou dávkou patosu a víra v dobro mezi lidmi. Přeji Vám, ať je takový i ten letošní rok 2017.

Lenka Šimonová